

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrare publică și sisteme judiciare accesibile și transparente
Denumirea proiectului: INFOLex (POCA/191/126354)

Sistemul educațional din statele Uniunii Europene privind învățământul preuniversitar are, în general, cam aceeași structură: • învățământ preșcolar • învățământ primar • învățământ secundar, cu cele două componente: învățământ secundar inferior și învățământ secundar superior.

În ROMÂNIA, învățământul preuniversitar este parte integrantă a învățământului național constituit ca sistem, reunind unitățile de învățământ de stat, particulare și profesionale, autorizate sau acreditate. Este organizat pe niveluri, forme de învățământ și, după caz, filiere și profiluri, asigurând condițiile necesare pentru dobândirea competențelor-cheie și pentru profesionalizarea progresivă.

Astfel, potrivit art.23 al Legii educației naționale nr.1/2011 (Legea educației naționale nr. 1/2011 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 18 din 10 ianuarie 2011), sistemul național de învățământ preuniversitar cuprinde următoarele niveluri:

- educația timpurie (0-6 ani), formată din nivelul antepreșcolar (0-3 ani) și învățământul preșcolar (3-6 ani), care cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare;
- învățământul primar, care cuprinde clasa pregătitoare și clasele I-IV;
- învățământul secundar, care cuprinde:
 - învățământul secundar inferior sau gimnazial, care cuprinde clasele V-VIII;
 - învățământul secundar superior care poate fi:
 - învățământ liceal, care cuprinde clasele de liceu IX-XII/ XIII, cu următoarele filiere: teoretică, vocațională și tehnologică. Învățământul liceal este organizat în două cicluri care se succed: ciclul inferior al liceului, format din clasele a IX-a - a X-a, și ciclul superior al liceului, format din clasele a XI-a - a XII-a/a XIII-a;
 - învățământ profesional cu durata de minimum 3 ani;
- învățământul terțiar nonuniversitar, care cuprinde învățământul postliceal.

Învățământul liceal, vocațional și tehnologic, învățământul profesional și învățământul postliceal se organizează pentru specializări și calificări stabilite de Ministerul Educației Naționale, în conformitate cu Registrul național al calificărilor.

Apoi art.24 alin.(1) stabilește că învățământul general obligatoriu este format din învățământul primar, învățământul secundar inferior și primii 2 ani ai învățământului secundar superior. Dar, învățământului secundar superior și grupa mare din învățământul preșcolar devin obligatorii până cel mai târziu în anul 2020, grupa mijlocie până cel mai târziu în anul 2023, iar grupa mică până în anul 2030.

Conform art.25 al aceleiași legi, formele de organizare a învățământului preuniversitar sunt: *învățământ cu frecvență* și *învățământ cu frecvență redusă*. Învățământul obligatoriu este învățământ cu frecvență, dar în mod excepțional, pentru persoanele care au depășit cu mai mult de 3 ani vârsta clasei, învățământul obligatoriu se poate organiza și în forma de învățământ cu frecvență redusă, în conformitate cu prevederile unei metodologii elaborate de Ministerul Educației Naționale. Pentru copiii cu cerințe educaționale speciale sau nedepășibile din motive medicale, se poate organiza învățământ la domiciliu sau pe lângă unitățile de asistență medicală.

În România, sistemul de învățământ preuniversitar are caracter deschis. Elevii din învățământul preuniversitar se pot transfera de la o unitate școlară la alta, de la o clasă la alta, de la un profil la altul și de la o filieră la alta, în condițiile stabilite prin metodologia elaborată de ministru.

Pluralismul educațional este unul dintre atributele învățământului preuniversitar. În România funcționează școli publice sau private, în sistem de alternativă educațională (*Step by Step, Waldorf, Freinet, Montessori* etc.), care completează sistemul de învățământ clasic, deschizând perspective noi de abordare didactică și pedagogică a învățării.

Școlarizarea elevilor din învățământul preuniversitar se face preponderant în limba oficială a statului - limba română, dar și în limba maternă a elevilor aparținând minorităților naționale, în cazul comunităților etnice mari, sau în limbi de circulație internațională (de regulă, în cazul școlilor private de tip internațional).

Pe durata școlarizării în învățământul preuniversitar, cu excepția învățământului postliceal, copiii sunt beneficiari ai alocației de stat pentru copii, în condițiile legii. Statul asigură, de asemenea, prin programe naționale *Lapte și corn*, alocarea unor alimente de bază, tuturor copiilor din învățământul primar și gimnazial.

Educația pentru excelență, care are ca beneficiari elevii și tinerii capabili de performanțe înalte reprezintă, de asemenea, un atribut important al învățământului preuniversitar românesc. Statul sprijină un asemenea tip de educație prin cursuri specifice, prin manifestări științifice și printr-un complex competițional de anvergură națională și internațională.

Cercetând celelalte state ale Uniunii Europene constatăm că în AUSTRIA, grădinița este forma tradițională de educație pre-primară pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani. Totuși, creșele și grădinițele nu fac parte din sistemul școlar. Provinciile sunt responsabile cu reglementarea și implementarea și aproximativ 60% din facilitățile de îngrijire a copiilor sunt susținute de municipalități. Cu toate acestea, există și un larg sector privat (administrat de asociații, comunități religioase și persoane particulare). Până la vârsta de 5 ani, creșele și grădinițele sunt opționale, iar copiii le frecventează doar la inițiativa părinților lor. Începând de la vârsta de 5 ani, grădinița este obligatorie și gratuită pentru cel puțin 16 ore pe o perioadă de minimum 4 zile pe săptămână. Începând cu 2013, guvernul federal, în cooperare cu provinciile, a investit în locuri noi de îngrijire a copiilor sub vârsta

Organizarea sistemului de învățământ în unele state ale Uniunii Europene (I)

de 3 ani. În plus, se încearcă extinderea orelor de funcționare și creșterea calității (prin stabilirea unor standarde minime) (https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/organisation-education-system-and-its-structure-1_en)

Școlile primare trebuie să asigure o educație de bază comună pentru toți elevii din primele patru clase, ținând cont de integrarea copiilor cu nevoi speciale. Un an preșcolar poate fi inclus în nivelurile inferioare (clasele 1 și 2) ale școlii primare; anul preșcolar face parte din sistemul școlar și este destinat să încurajeze dezvoltarea copiilor de vârstă obligatorie de școlarizare care nu sunt suficient de maturi pentru clasa I. Copiii cu nevoi educaționale speciale sunt fie învățați în școlile obișnuite, fie frecventează școli pentru elevi cu nevoi speciale.

În urma terminării școlii primare, în care toți copiii frecventează cursuri cu abilități mixte (clasele 1-4), prima mutare are loc la diferite tipuri de școală:

- Școala secundară nouă (*Neue Mittelschule – NMS*) este o școală cuprinzătoare pentru copiii cu vârste cuprinse între 10 și 14 ani, care există încă din anul școlar 2008/2009. În 2012, Parlamentul austriac a adoptat amendamentele legislative necesare pentru integrarea NMS în sistemul școlar obișnuit, prevăzând că până în 2018/19 toate școlile secundare generale (*Hauptschulen*) vor fi transformate în noi școli secundare. Toate nivelurile inferioare ale școlii secundare teoretice (AHS) sunt invitate să li se alăture. Noile școli secundare urmează după clasa a 4-a a școlii primare și cuprind clasele a 5-a până la a 8-a. Ele se bazează pe învățarea individualizată și pe o abordare bazată pe competențe. Elevii care au absolvit cu succes primesc un raport și un certificat de sfârșit de an, care le permite să fie admiși la învățământul general secundar superior și la cel vocațional și de formare profesională.

- Școala secundară teoretică (*Allgemein bildende höhere Schule – AHS*) conferă o educație generală cuprinzătoare și profundă și conduce la obținerea calificărilor pentru admiterea la universitate. Școlile secundare teoretice constau dintr-un ciclu inferior și unul superior. Ele încep după clasa a 4-a a școlii primare și acoperă opt ani (clasele 5 - 12). Există și școli secundare teoretice care constau doar dintr-un ciclu superior. Ele încep după clasa a 8-a și acoperă patru ani (clasele 9-12) și poate fi stabilită o clasă de tranziție de 1 an.

Cea de-a doua mutare are loc la nivelul secundar superior (clasele 9-13) și cuprinde o ramură de învățământ general și o ramură vocațională:

- Școala pre-profesională (*Polytechnische Schule*) acoperă clasa a 9-a de școlarizare obligatorie pentru cei care nu se transferă la alte programe secundare superioare imediat după clasa a 8-a. Ea completează educația practică a elevilor în vederea unei ocupații viitoare oferind o formare profesională de bază.

- Nivelul superior al școlii secundare teoretice (*Allgemeinbildende höhere Schule*) – clasele 9-12 – conferă o educație generală cuprinzătoare și profundă, care conduce la obținerea calificărilor de intrare în universități. Educația culminează cu un examen de admitere la facultate.

- Școala profesională cu frecvență redusă (*Berufsschule*) în paralel cu formarea profesională desfășurată într-o companie (sistemul dual) acoperă clasele a 10-a până la maxim a 13-a (cu durata de la 2 la 4 ani, de obicei 3 ani) au sarcina de a oferi instruire specializată suplimentară și de a oferi persoanelor care trebuie să completeze învățământul profesional obligatoriu cunoștințele teoretice de bază, promovând și completarea formării la locul de muncă. Participarea la școală cu frecvență redusă reprezintă o parte obligatorie a sistemului dual în timpul uceniciei având diferite forme de organizare. Formarea ucenicilor prin sistemul dual are loc în două locuri separate și complementare: la o companie (contract de ucenicie) și la o școală profesională cu frecvență redusă. La sfârșitul perioadei de ucenicie trebuie să fie trecut un test de cunoștințe.

- Școlile tehnice și vocaționale secundare (*Berufsbildende mittlere Schule*) (clasele 9-12) oferă elevilor cunoștințele și abilitățile de bază care îi califică pentru a exercita direct o ocupație în domeniile ingineriei, comerțului, artei și meseriilor sau în orice alt domeniu de afaceri sau social. În majoritatea acestor tipuri de școală, educația culminează cu un examen final de absolvire a școlii.

- Colegii pentru învățământul vocațional superior (*Berufsbildende höhere Schule*) încep după clasa a 8-a și acoperă 5 ani (clasele 9-13). Acestea oferă o educație generală și vocațională la nivel superior care să îi permită elevului să exercite o ocupație la

nivel înalt în domeniile ingineriei, comerțului, artei, meseriilor și altora și, în același timp, să obțină calificările necesare intrării la facultate. Educația culminează cu un examen de admitere și de obținere a unei diplome.

În BELGIA, modalitatea clasică de organizare sistemului învățământului preuniversitar prevede că fiecare elev trece prin 3 ani la grădiniță, 6 ani în școala primară și 6 ani în învățământul secundar.

Învățământul primar se adresează copiilor între 6 și 12 ani și cuprinde 6 ani școlari. Un copil, de obicei, începe învățământul primar la vârsta de 6 ani și, prin urmare, legal este obligat să fie cuprins în educație. La finalizarea cu succes a învățământului primar copiii primesc un certificat. Învățământul secundar este organizat pentru tineri de la 12 la 18 ani. Până la vârsta de 15-16 ani există învățământ cu frecvență și până la vârsta de 18 ani cu frecvență redusă.

Învățământul secundar cu frecvență (de zi) cuprinde două sau trei etape și diferite tipuri de educație. Astfel, în comunitatea flamandă din regiunea Flandra, elevii care au rămas în urmă cu învățătura sau sunt mai puțin potriviți pentru învățământul predominant teoretic încep învățământul secundar în clasa I-a de tip B. De asemenea, aceștia pot intra în această clasă pe baza vârstei (după opt ani de învățământ primar) fără să fi terminat educația primară. După clasa I de tip B, elevii pot intra în clasa I de tip A sau în clasa a II-a pre-profesională.

Deși prima etapă a învățământului secundar se concentrează pe un curriculum de bază comun, opțiunile oferite reflectă deja ramurile educației dintre care elevii trebuie să aleagă atunci când se îndreaptă către a doua etapă: învățământul secundar general, învățământul secundar profesional, educația secundară în arte și educația secundară tehnică.

După cele două clase din prima etapă sau de la vârsta de 16 ani, elevii pot opta pentru învățământul obligatoriu cu frecvență redusă, dar cu un angajament cu normă întreagă. Aceștia sunt apoi examinați pentru sistemul de formare alternativă și pot opta în cadrul acestui program între o formare profesională secundară cu frecvență redusă, o ucenicie (pentru o ocupație independentă) sau o formare cu frecvență redusă cu orientare sistematică de învățare.

Învățământul obligatoriu se termină la vârsta de 18 ani. Cerința privind educația obligatorie poate fi satisfăcută și prin urmărirea școlii la domiciliu.

După etapa a 3-a a școlii secundare, elevii pot opta pentru:

- educație secundară avansată orientată spre vocație, organizată de școlile secundare;

- învățământ profesional superior;
- programe integrate de formare a profesorilor;
- programe de licență organizate de colegii universitare;
- programe de licență organizate de universități.

Programele de licență pot fi urmate de programele de masterat și de programele de doctorat.

În comunitatea franceză din regiunea Valonia, învățământul secundar este destinat tinerilor cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani sau mai mari și cuprinde:

- Educația secundară cu frecvență la zi este organizată în etape de câte doi ani. Prima este numită stadiul de observare, a doua este etapa de orientare și a treia este etapa de decizie. Unele instituții oferă învățământ secundar „tradițional”, care cuprinde șase ani împărțiți în două cicluri de trei ani.

- Sistemul dual de învățământ secundar vocațional și formare profesională este, de asemenea, organizat pentru tinerii cu vârsta de 15/16 ani sau mai mare, cu sprijinul întreprinderilor mici și mijlocii.

Pe lângă învățământul obișnuit, există și:

- Educație specializată, pentru persoanele cu handicap cu vârsta cuprinsă între 3 și 21 de ani, organizate la niveluri de învățământ preșcolar, primar și secundar;

- Învățământul de artă cu frecvență redusă, cunoscut sub numele de „educație pentru dezvoltare socio-culturală”. Această formă de educație este organizată la niveluri secundare și superioare (de tip scurt);

- Educație pentru dezvoltare socială, destinată tinerilor și adulților care au părăsit sistemul școlar și care doresc să dobândească noi calificări sau să-și actualizeze competențele sau de asemenea, să obțină o calificare pe care nu au câștigat-o în timpul școlarizării. Acest tip de învățământ este organizat la nivel secundar (inclusiv în învățământul specializat) și la nivel superior (scurt și lung).

În comunitatea germanofonă din Belgia, învățământul secundar este împărțit în trei niveluri, fiecare cu doi ani: nivelul de observație, nivelul de orientare și nivelul de determinare.

Trei căi pot fi alese din cel de-al doilea nivel: educație generală, educație tehnică și educație vocațională, în care poate fi inclus un al treilea an.

Fiecare cale are diferite domenii de studiu:

- materiile de studiu care intenționează în primul rând să pregătească elevii pentru studii superioare sunt programate oficial în cadrul unei clase de tranziție. Acestea includ toate materiile de studiu din calea de educație generală și câteva materii de studiu din educația tehnică;

- materiile de studiu care intenționează în principal să pregătească elevii pentru a intra în lumea profesională sunt luate în mod oficial ca parte a nivelului de calificare, care include majoritatea domeniilor de studiu din educația tehnică și toate materiile de studiu din educația vocațională. (Va urma)

Expert media Florin FĂINIȘI

INFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

